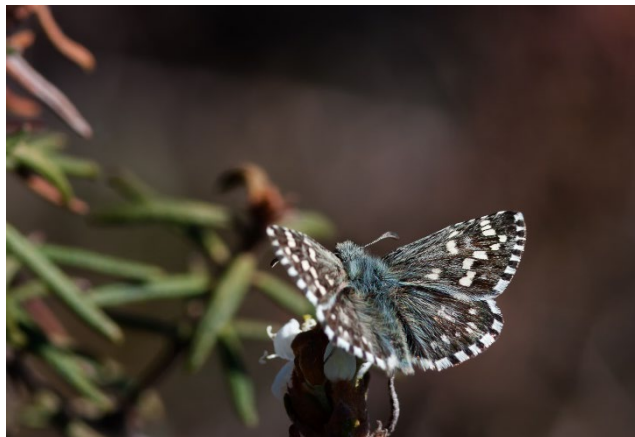

Suokirjosiipi

Myrvisslare

Pyrgus centaureae

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Suokirjosiipi on pieni tummankirjava paksupääperhonen, jonka siipiväli on 25–32 mm. Siivet ovat tummanharmaat ja valkokirjauksiset, usein laajalti vaaleanhärmäiset. Siipiripset ovat mustavalkoiset. Suokirjosiipi muistuttaa muita kirjosiipiä, varsinkin samanlaisissa suoympäristöissä viihtyvää mansikkakirjosiipeä (*Pyrgus malvae*); suokirjosiiven hyviä lajituntomerkkejä ovat takasiipien alapinnan laajat valkoiset alueet ja vaaleat siipisuonet sekä suurehko koko.

Elinympäristö ja levinneisyys

Suokirjosiipi on vaateliias suolaji. Perhonen elää varsinkin lakkaa kasvavilla avosoilla, nevoilla ja suoniityillä, jonkin verran myös rämeillä ja tunturien koivuvyöhykkeen soilla ja pienimuotoisemmissa kosteikoissa. Maan eteläosissa suokirjosiipi lentää pääosin jo kesäkuussa ja pohjoisessa vasta heinäkuun alkupuoliskolla. Toukka elää alkuun vaivaiskoivulla (*Betula nana*) ja myöhemmin muuraimella (*Rubus chamaemorus*). Kaksivuotisen kehityksen takia perhosen lento painottuu monilla elinpaikoilla joko parittomiin tai parillisiin vuosiin. Aiemmin lajia on tavattu lähes koko maassa, mutta nykyisin havainnot keskittyvät Keski- ja Pohjois-Suomeen. Etelässä suokirjosiipi on hyvin harvinainen ja sopivia soita on vain harvakseltaan Pori–Punkaharju-linjalta pohjoiseen.

Nykytila ja uhkatekijät

Suokirjosiiven kanta on taantunut soiden ojituksen ja turpeenoton myötä. Laji menestyy ainoastaan luonnontilaisilla soilla – ojituksen jälkeen suokirjosiipi katoaa nopeasti. Eri-tyisesti maan eteläosissa taantuminen on ollut voimakasta ja laji on jo kadonnut laajoilta alueilta. Suokirjosiivelle sopivia elinalueita uhkaa soiden ojitus sekä turpeenoton jatkuminen, kenties myös rahkasammalen kerääminen.

Hoitosuositukset

Suokirjosiiven esiintymispaikka tulisi jättää suon vesitaloutta häiritsevien toimien, kuten kunnostus- tai täydennysojitusten ulkopuolelle. Varsinkin lajin eteläisimpien ja vielä säästyneiden elinpaikkojen vesitaloutta voisi tarvittaessa parantaa tukkimalla olemassa olevia ojia. Huomioitavaa on myös, että lajin toukat elävät suomuuraimella, joten laji hyöttyy kaikista toimista, jotka edistävät niiden elinvoimaisuutta. Suokirjosiipeä esiintyy puustoisilla soilla, joiden vapaaehtoiseen suojeluun ja luonnonhoitotoimiin on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Junninen, K. ja Similä, M. 2011. Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. Metsähallitus B 157. Helsinki. 191 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö, Helsinki.
- Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.
- Suomen Lajitietokeskus, suokirjosiipi. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.60739>. Viitattu 7.10.2022.

Vasen kuva: Pekka Malinen, CC-BY-SA-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)

Oikea kuva: Tomi Salin, CC0-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)